

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 ซึ่งมีอยู่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา จากตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 ในด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าโดยการออกแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ และสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะคิดทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จากนั้นได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา และหาตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 จำนวน 14,379 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามรายจังหวัด ตามเกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน

—เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

เครื่องมือนี้ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วและนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงตรงปรากฏว่า แบบสอบถามตอนที่ 1 มีจำนวน 28 ข้อ มีค่าอำนาจการจำแนกรายข้อระหว่าง .31 ถึง .88 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 แบบสอบถามตอนที่ 2 มีจำนวน 25 ข้อ มีค่าการจำแนกรายข้อระหว่าง .56 ถึง .84 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 ซึ่งมี 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนหนึ่งส่งทางไปรษณีย์ และส่วนหนึ่งผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 375 ชุด และได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 354 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.4

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการวิจัย และเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แล้วทำการแปลผลและนำเสนอเป็นตาราง ประกอบการบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 ด้านความเป็นผู้นำสามารถพยากรณ์ประสิทธิผล ของโรงเรียนได้ร้อยละ 21.00 ดังสมการในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.27 + .35 (X_3)$$

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญจากการวิจัยตามจุดมุ่งหมาย และสมมุติฐานของการวิจัย ดังนี้ คือ

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้ กำหนดให้สถาบันพัฒนาผู้บริหารจัดการฝึกอบรมด้านบุคลิกภาพแก่ผู้บริหารโรงเรียนก่อน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2535, หน้า 14) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงได้รับการพัฒนา ด้านบุคลิกภาพก่อนการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และเมื่อดำรงตำแหน่งแล้วสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติก็ยังคงพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารอยู่เสมอ ๆ จึงทำให้ ผู้บริหารโรงเรียนมีบุคลิกภาพอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมปรีดี อรรถมยจินดา (2536) ที่วิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าบริหารการศึกษา วิทยาลัยพยาบาล สังกัด กองงานพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ซึ่งอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ สาคร จันทรทองอ่อน (2536) ได้วิจัยพบว่าคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก พันธ์ หันนาคินทร์ (2525, หน้า 7) กล่าวว่าผู้บริหารนอกจากจะมีความรู้ในการกิจ กระบวนการ และทักษะในการบริหารแล้วควรมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คือ มีสุขภาพดี มีสติปัญญาสูง มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ มีอารมณ์มั่นคง มีความหนักแน่น มีความสามารถในการจูงใจ มีความสามารถในการพูด และการสื่อสาร มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว รู้จักครองใจคน

1.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้กำหนดให้สถาบันพัฒนาผู้บริหารจัดการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนก่อน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2535, หน้า 15) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงได้รับการฝึกอบรมให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ก่อนดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และหลังจากดำรงตำแหน่งแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็ยังจัดให้มีการอบรม พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้บริหารอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมสูง สอดคล้องกับ วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2523, หน้า 74-76) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่สำคัญคือต้องมีคุณธรรมสูง เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีงาม ศาสตราจารย์ทองอ่อน (2536) ได้วิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนของครู อาจารย์ ลำดับแรก คือด้านคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 9-15) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติคือ การมีธรรมะ มีความยุติธรรม มีเหตุผล วางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้กำหนดให้สถาบันพัฒนาผู้บริหาร จัดการฝึกอบรมด้านความเป็นผู้นำแก่ผู้บริหารโรงเรียนก่อน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2535, หน้า 16) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงได้รับการฝึกอบรมให้มีความเป็นผู้นำ ก่อนดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และหลังจากดำรงตำแหน่งแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังได้จัดฝึกอบรมความเป็นผู้นำให้กับผู้บริหารอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำสูง สอดคล้องกับ คุณวุฒิ คนฉลาด (2540, หน้า 11) ที่กล่าวว่าผู้นำเป็นคุณเจดออกสำคัญขององค์กร เพราะเป็นผู้ที่สามารถทำให้งานประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว รัศมี ภีบาลแทน (2523, หน้า 44-46) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถจูงใจคน และสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และ สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาที่กำหนดให้โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นคนเก่ง และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 17-19) ได้กำหนดเกณฑ์ มาตรฐานผลผลิตของโรงเรียนด้านคุณภาพนักเรียนไว้ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องพยายามทำ ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อรองรับการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ทำให้ประสิทธิผลด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี บุญธรรม (2544) ที่วิจัยพบว่าประสิทธิผลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ วันชัย นพรัตน์ (2540) ก็พบว่าระดับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อยู่ในระดับมาก

2.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ ทางบวก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันโรงเรียนต้องจัดการศึกษาโดยเน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลาง สอนให้นักเรียนเป็นคนดี เรียนอย่างมีความสุข และ สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 33-39) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านทัศนคติของนักเรียนไว้ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องพยายามทำ ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อรองรับการประเมินของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำให้ประสิทธิผลด้านความสามารถในการ พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี บุญธรรม (2544) ที่วิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ จิตติชัย จุฑาพรรณนาชาติ (2539) ก็พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้าน ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก

2.3 ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา โรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนต้องพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับการปฏิรูป การศึกษา และพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการประเมินโรงเรียนจากสถาบันส่งเสริม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (สมศ.) ซึ่งจะต้องประเมินอย่างน้อย 5 ปี ต่อ 1 ครั้ง และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 24-29) ได้กำหนด

เกณฑ์มาตรฐานด้านการพัฒนาโรงเรียนไว้ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องพยายามทำให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อรองรับการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำให้ประสิทธิผลด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉิดเฉลา แก้วประเคน (2538) ที่วิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ วรณรัตน์ จันทภักทร (2538) ก็วิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตการศึกษา 12 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

2.4 ประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันโรงเรียนต้องรับผิดชอบงานมากมาย ครูไม่ใช่เพียงแต่สอนนักเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นครูจึงต้องเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในหลาย ๆ ด้านทำให้ครูมีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเพิ่มมากขึ้น จึงมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 20-23) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนไว้ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องพยายามทำให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อรองรับการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำให้ประสิทธิผลด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา พวงสวัสดิ์ (2541) ที่วิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 จากการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 10-12) กำหนดให้ให้มีการปฏิรูปการศึกษาใน 4 ด้าน คือการปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิรูประบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 3) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนในด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนไว้ แสดงว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เห็นว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญลือ จันทรร (2542) ที่วิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 10) ที่กล่าวไว้ว่า ในการจัดการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สามารถทำให้การศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

4. การพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เขตการศึกษา 1 จากตัวพยากรณ์คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความเป็นผู้นำสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ได้ร้อยละ 21 โดยคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ เป็นตัวแปร ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการจัดการศึกษานั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ ภาวะผู้นำในการวางระบบการบริหาร การสร้างบรรยากาศต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน การบริหาร บุคลากรและงบประมาณ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อระดมทรัพยากรจาก ชุมชนมาสนับสนุนการบริหารโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้ทำการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กมล สุดประเสริฐ (2524) ที่วิจัยพบว่าความเป็นผู้นำ ของผู้บริหาร โรงเรียน ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เช่นเดียวกับ สุนันทา ประไพตระกูล (2534) พบว่าความเป็นผู้นำส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผล ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรสำรวจบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียน และพัฒนาบุคลิกภาพให้กับ ผู้บริหารโรงเรียนที่บกพร่อง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อรักษาสภาพคุณลักษณะ ด้านบุคลิกภาพ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาไว้ให้อยู่ในระดับมาก หรือเพิ่มสูงขึ้น

1.2 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารรักษาคุณธรรมไว้ให้อยู่ในระดับมากหรือเพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้โรงเรียนมีความสุข สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น

1.3 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาได้ ดังนั้นจึงควร ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ร่วมงาน เกิดความเชื่อถือ และปฏิบัติตาม ซึ่งจะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลสูงขึ้น

1.4 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าประสิทธิผลด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องนักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการ จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการให้มาก ๆ เช่น กิจกรรมอ่านคล่องเขียนคล่อง กิจกรรมคิดเลขเร็ว กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหา กิจกรรมประกวดผลงานนักเรียน กิจกรรมซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหา เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นไปอยู่ในระดับมาก

1.5 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนในด้านความสามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลางคือ เรื่องนักเรียนมีระเบียบ วินัย ดังนั้นจึงควรสร้างเสริมระเบียบวินัยในตนเองให้กับนักเรียน ฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบ วินัย เพื่อเพิ่มระดับประสิทธิผลในเรื่องระเบียบวินัย ให้อยู่ในระดับมาก

1.6 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนในด้านความสามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลางคือ เรื่องนักเรียนส่วนใหญ่ เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดเอง ทำอะไรด้วยตัวเอง เพื่อให้นักเรียนมีจินตนาการ สามารถคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนของ ครูในปัจจุบันนี้ยังเน้นที่การบอกให้นักเรียนจด และจำ ยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักคิดเอง ครูต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ให้นักเรียนคิดเอง ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง เพื่อเพิ่มระดับ ประสิทธิผลในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ให้อยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของบุคคลอื่น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะขององค์กรต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนและ ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 ตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น